

Na duši záleží – Den malých radostí

Naše škola SZŠ a VOŠZ se zapojila do dobrovolné výzvy Na duši záleží pořádanou Republikovým fórem parlamentu dětí a mládeže a organizovanou ŠPP dne 4. 2. 2026 jako Den malých radostí.

Bylo milé sledovat, s jakou iniciativou se žáci, pedagogové, ale i ostatní zaměstnanci zapojili. V příloze přikládáme několik fotografií, které jsou obrazem toho, že naše škola má duši.

Velký dík patří třídním učitelům a také naší knihovnici Petře Šimicové za ručně vyrobené náramky a sladkosti pro žáky v knihovně. Žáci i třídní učitelé ladili oblečení do barev, někteří pedagogové připravili pro žáky štrůdlý, palačinky, dortíky, cukrovinky, v mnoha třídách si psali navzájem pozitivní vzkazy.

součástí života naší školy.

Na odloučeném pracovišti v Podmostní ulici si kolegyně také dokázaly udělat malé radosti. Připravily nakrájenou mrkev a donesly ji krásným bílým labutím u řeky poblíž školy. Chvilu se zastavily a potěšily se pohledem — i takové drobnosti jsou pro nás zdrojem radosti. Věříme, že se i další zaměstnanci školy na chvilku zastavili, nadechli se atmosféry klidu a společně prožili okamžik pohody a dobré nálady.

Děkujeme všem, kteří se do výzvy zapojili a svou aktivitou přispěli k tomu, aby byl tento den výjimečný.

Společně jsme ukázali, že vzájemná podpora, laskavost a ochota dělat radost druhým jsou pevnou

Za Školní poradenské pracoviště
Mgr. Martina Lísková a PaedDr. Ivana Košanová

Na co se máme těšit v příštím měsíci:

- Regionální kolo olympiády z psychologie

- Sportovní akce, lyžařské kurzy

- Zprávy z Galerie MEZI

- Další akce a aktivity měsíců února a března

Minialmanach Vydání 2 Ročník XIV Únor 2026

Redakce:

Mgr. Ladislava Mutinská
Ing. Jaroslava Michálková

378 015 121

Jazyková korektura:

PhDr. Ilona Gruberová

mutinska@zdravka-plzen.cz
michalkova@zdravka-plzen.cz

gruberova@zdravka-plzen.cz

SZŠ a VOŠZ Plzeň
Karlovarská 99
323 00 Plzeň

www.zdravka-plzen.cz
zdravka@zdravka-plzen.cz

VDÁNÍ

2

ÚNOR
2026

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA
A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
ZDRAVOTNICKÁ PLZEŇ

Minialmanach

Slovo úvodem

Karel Čapek se ve svých dílech několikrát zmínil o měsíci únoru. Většinou ho nepopisoval v příliš lichotivém světle:

Měsíc únor je považován za dobu truchlivou a zasmušilou, ačkoli se v něm dodělavá údobí masopustní a ačkoliv má v něm podle pranostiky vzrát skřivánek. Truchlivost února není v tom, že je to měsíc mokřý a studený, nýbrž v tom, že je to měsíc, kdy se dělá berní přiznání...

(z fejletonu pro Lidové noviny 9. 2. 1928)

(...) Neboť vězte, že únor je doba nebezpečná, která zahradníka ohrožuje holomrazy, sluncem, vlhkem, suchem a větry; tento nejkratší měsíc, tento záprtek mezi měsíci, tento měsíc nedonošený, přestupný a vůbec nesolidní, vyniká nad všechny ostatní svými potměšilými záduhy; mějte se před ním na pozoru.

(Zahradníkův rok/ Zahradníkův únor)

Já s panem Čapkem naprosto souhlasím – podle mě únor je měsíc, který nevím, zda chce být zimou nebo jarem.

Je to takový puberták mezi měsíci. Jeden den se dušuje, že už je velký a zodpovědný – slunce svítí, ptáci zpívají a chodník se tváří, že ho už nikdy ani nenapadne, aby byl kluzký. A druhý den? Bum! Ráno se probudíte a únor stojí v rohu, truce a sype na vás náručí sněhu, jako by tím chtěl zakrýt předchozí výsledky teplého jarního počasí.

Říká se, že březen je bláznivý – ale je to jen proto, že únor nestihl psychiatra. Únor si dělá, co chce, a ještě se tváří, že je to pro naše dobro. Zimní bundu si neodkládá, ale šálu nech klidně doma. A rozhodně si vezmi sluneční brýle. Možná taky sandály. A pro jistotu i rukavice. Únor zkrátka miluje moment překvapení.

Třeba mu jen nikdo nikdy neřekl, jak se má správně chovat. „Buď zimní měsíc!“ radí leden. „Buď už jarní!“ hučí do něj březen. A únor, zmatený dvěma protichůdnými očekáváními, raději střídá kabáty častěji než student ve zkuškovém období své nálady.

Když se ale na únor podíváme laskavě, vlastně se mu nelze divit. Vždyť má nejméně dní z celého roku – chudák, sotva začne, už končí. Není divu, že nestihá. Možná by taky vypadal rozhodněji, kdyby měl těch dní aspoň třicet. Nebo jednatřicet. Takhle jen pobíhá mezi kalendáři a snaží se během několika málo týdnů zvládnout vše – zimní chřipky, valentýnské výlevy, poletoletí vysvědčení i první nesmělé sněženky.

A tak únoru promíjím. Je sice nepředvídatelný, chaotický a věčně nevyzpytatelný, ale aspoň nenudí. A upřímně – kdo z nás nikdy netápal mezi tím, co by vlastně chtěl být?

Možná proto je únor ze všech měsíců nejlidštější.

Slávka Michálková

toto vydání

Úspěch na soutěži...	Str. 1
Návštěva amerického centra na ZČU	
Olympiáda aneb souboj slov...	
Školení pro žáky	Str. 2
Když absolventská práce...	Str. 3
Na duši záleží	Str. 4

Úspěch na soutěži Ústecký denT

Ve dnech 13. a 14. 1. 2026 se žákyně 3 AZT, Lucie Dolečková a Laura Mojcherová, zúčastnily mezinárodní soutěže v kresbě a modelaci zubů Ústecký denT. Tuto soutěž již po deváté pořádá SZŠ a VOŠZ Ústí nad Labem a jedná se o klání studentů oborů Asistent zubního technika a Diplomovaný zubní technik. Soutěže se tradičně účastní žáci a studenti všech škol v České republice, které vzdělávají budoucí zubní techniky, a letos i soutěžící ze dvou polských škol.

Soutěžící museli splnit dvě disciplíny – kresbu okluzní plochy zubu a anatomickou modelaci korunek z vosku. Při hodnocení se klade důraz na přesnost, cit pro detail, pečlivost a manuální zručnost.

Lucie Dolečková obsadila celkové 2. místo mezi 24 účastníky, přičemž vyhrála soutěžní část kresby. Jako škola jsme se umístili na 2.–3. místě z 12 škol.

Obě žákyně výborně reprezentovaly naši školu, za což jim patří poděkování a současně blahopřání k nádhernému výsledku.

Bc. Taťána Traxmandlová

Školení pro žáky proti ozbrojeným útokům

V týdnu od 2. 2. 2026 žáci 1. až 3. ročníků střední školy absolvovali školení obrany v případě ozbrojeného útoku.

Školení pod heslem: **Když máš z něčeho strach, připrav se na to! Odvaha se dostaví později!** provedli lektoři ze specializované firmy agresor.zone.

Žáci získali teoretické, ale i praktické dovednosti, jak se v případě útoku efektivně bránit. Měli možnost se pod dohledem lektora naučit a vyzkoušet účinnou barikádu dveří.

Žáky tato akce velmi zaujala – vždyť bezpečné prostředí školy je velice důležitým faktorem pro úspěšné zvládnání studia.

O zájmu žáků svědčí i reakce jednoho z lektorů, pana PhDr. Mgr. Jana Traxlera, LL.M., MSc., který napsal RNDr. Štěpánkovi: *Pěkný den, vážený pane doktore.*

Moc rád bych Vám za nás poděkoval za naprosto úžasný přístup a podporu. Celé 4 dny jsme se u Vás cítili velmi příjemně.

Musíme také konstatovat, že atmosféra ve škole je velmi příjemná a žáci ji také takto vnímají.

Všechny skupiny žáků byly vnímavé a ochotné komunikovat a spolupracovat. Je to díky Vašemu vedení a práci s žáky.

Jan Traxler.

Připravili: RNDr. Milan Štěpánek
Ing. Jaroslava Michálková

Návštěva Amerického centra na ZČU

Workshop New York

Dne 15. listopadu 2025 se třída 3. LAA zúčastnila vzdělávací exkurze do Amerického centra na Západočeské univerzitě v Plzni. Pro studenty byl připraven workshop s názvem New York, který vedla vedoucí centra, Mgr. Daniela Lukavská.

Úvod patřil představení činnosti Amerického centra. Lektorka žákům přiblížila, jakým způsobem centrum podporuje studenty i absolventy při hledání studijních či pracovních příležitostí v zahraničí a jaké služby mohou využít při plánování svého dalšího profesního rozvoje.

Následovala poutavá prezentace zaměřená na Spojené státy americké, a především na město New York. Studenti se seznámili s geografickými a kulturními zajímavostmi USA, poté se ponořili do historie, kultury, politiky i ikonických míst samotného New Yorku. Výklad byl doplněn bohatým obrazovým materiálem a tematickou hudbou, která atmosféru ještě více podtrhla.

Mgr. Lukavská po celou dobu vedla workshop v angličtině, aktivně zapojovala studenty do diskuse a vytvářela přátelské a uvolněné prostředí, díky němuž se žáci nebáli komunikovat a ptát se.

Třída 3. LAA si návštěvu Amerického centra velmi užila. Studenti odcházeli obohaceni o nové poznatky, inspiraci i zážitky,

Olympiáda aneb souboj slov, vět a nápadů

V letošním školním roce se opět konala žáky oblíbená olympiáda z anglického jazyka, určená pro žáky 1. – 3. ročníků. První kolo se uskutečnilo 8. 12. 2025.

Žáci měli za úkol vyřešit dva písemné úkoly, zaměřené na použití jazyka, přičemž bylo důležité porozumění textu a znalost gramatických a lexikálních prostředků.

Z 50 soutěžících bylo následně vybráno 11 žáků, kteří se mohli pyšnit nejlepším výsledkem a postoupili do finálového kola, ústního. To se konalo 15. 1. 2025, po jehož ukončení bylo rozhodnuto o třech nejúspěšnějších soutěžících. Na 1. místě se umístila Natalia Hordynská, žákyně třídy 3. DPS, na 2. místě Anna Suchánková ze 3. MSR a bronzovou příčku obsadila Valerie Benešová ze 3. CZL.

Vítězka olympiády Natalia Hordynská bude reprezentovat naši školu v okresním kole konverzační soutěže, které se koná 25. 2. 2025 v SVČ Radovánek, Vejprnická 56, Plzeň. Budeme jí držet palce.

Vítězům olympiády blahopřejeme a všem zúčastněným děkujeme za jejich skvělé výkony.

Text a foto na této stránce: Mgr. Naděžda Pelešková

Když absolventská práce otvírá dveře do světa odborníků: Inspirativní cesta na Medidays 2026

Účast na odborných akcích dokáže studentům otevřít dveře tam, kam by se jinak jen těžko podívali. A někdy přinese i zkušenosti, které člověka provázejí dlouho do profesního života. Studentka 3. ADVS Aneta Lopatová je skvělým příkladem toho, že absolventská práce nemusí být jen školní povinností – může se stát odrazovým můstkem k novým příležitostem, kontaktům i osobnímu růstu. V rámci své práce na téma Mezigenerační pohled sester na paliativní péči se Aneta zúčastnila prestižní konference Medidays 2026, která proběhla 23. ledna v pražském OREA Hotel Andel's.

Tato událost patří mezi nejvýznamnější setkání zdravotnické komunity v České republice a propojuje studenty, mladé zdravotníky i zkušené odborníky. Nabízí prostor pro sdílení zkušeností, otevřené diskuze a hledání nových cest, jak posouvat zdravotnictví kupředu.

Program byl nabitý panelovými debatami, přednáškami a workshopy

zaměřenými na moderní trendy, digitalizaci, legislativní změny i mezigenerační spolupráci. Právě poslední oblast úzce souvisí s tématem Anetiny práce, a proto pro ni byla účast mimořádně přínosná.

Měla možnost konzultovat své poznatky s odborníky z praxe, získat cennou zpětnou vazbu a podívat se na své téma z nových perspektiv.

Silným momentem dne bylo také osobní setkání s ministrem zdravotnictví Adamem Vojtěchem, stejně jako s výraznými osobnostmi českého ošetrovatelství. Takové okamžiky dokazují, že aktivní přístup a zájem o obor mohou studentům otevřít dveře k lidem, kteří skutečně ovlivňují podobu současného zdravotnictví. Anetino vystoupení na konferenci bylo zároveň krásnou ukázkou toho, jak mohou naši studenti důstojně a sebevědomě reprezentovat školu v odborném prostředí. Anetin příběh připomíná, že absolventská práce může být cestou k objevování, k navazování kontaktů i k hlubšímu pochopení profese. Stačí udělat první krok – vyrazit na odbornou akci, zapojit se a nechat se inspirovat.

Text a foto: PhDr. Hana Hrachovcová

Příští
vydání
Mini-
almanachu
bude již
velikonoční,
tedy jarní!
Já se už
moc těším,
nejen na
psaní o jaru,
ale
především
na jaro
samotné.
Máte-li
nějaký jarní
nápad,
pěknou akci,
pište!
Velice rádi
zveřejníme!

Což takhle dát si... guláš?

Guláš – ač pochází z Maďarska – patří mezi oblíbené klasiky české kuchyně. Je to lahůdka, která nezklame – ať je horké léto nebo chladný únor. Chutná doma, na chalupě, na vandru uklohněný nad ohněm (ten je vůbec nejlepší) a nezklame ani na oslavách všeho druhu.

V každé rodině se dělá trochu jinak, většinou se liší kořením nebo poměrem ingrediencí. Všechny jsou výborné, ale ten náš... hmmm... ten nemá chybu!

Svůj první „opravdový“ guláš (tedy ten vařený na plotně, nikoli v kotlíku na ohýnku u lesa), jsem „vařila“ několik dní. Tedy spíš zkoumala, jak ho udělat co nej... Kolik cibule? Dvě tři – anebo stejně, jako masa? A to jako váhou nebo objemem? Čím podlít? Vodou, vývarem nebo snad pivem či vínem? A čím zahustit? Jiškou, moukou, chlebem, bramborem? Anebo raději nezahušťovat?

Čím více jsem zkoumala různé kuchařské knihy a staré recepty (internet tehdy ještě nebyl), tím větší guláš jsem v tom měla. A mezi tím si nadávala, co mě to napadlo ohlásit, že na tatínkovu oslavu navařím právě guláš.

Když nastal den VG (vaření guláše), řekla jsem si babiččino „Pánu Bohu poroučeno“, pak ještě své „V jednoduchosti je krása“ a vrhla se do vaření po hlavě. Tak vznikl guláš, na který od té doby nedám dopustit – a který jsem postupem času vymazlila k dokonalosti:

Můj gulášek

Ingredience: 1 kg hovězího – nejlépe klíčka, může být i nožina, vyzkoušela jsem taky líčka (a ač to bylo z nouze, jiné hovězí jsem tenkrát na malém městě nesehnala, bylo to vynikající), 5 velkých cibulí nadrobno nakrájených (takže asi 800 g), sádla cca 100 až 150 g (nikdy jsem ho nevážila), 3 lžice sladké mleté papriky, ½ lžičky uzené papriky, ½ litru černého piva (12°nebo 13°), sůl a pepř dle chuti

Postup: Maso nakrájíme na přiměřené kostky. V pořádném hrnci se silným dnem rozehejeme sádlo a cibuli na něm usmažíme pouze dorůžova. Pak přidáme maso, které mícháme tak dlouho, až se zatáhne. Osolíme, opepříme. Přisypeme oba druhy papriky, za stálého míchání mírně osmahneme (pozor, aby se paprika nepřipálila), zalijeme pivem a přidáme ještě asi 300 ml vody (aby bylo maso potopené). Uvedeme do varu, pak plamen stáhneme. Za občasného míchání vaříme pod pokličkou tak dlouho, až je maso měkké a cibule rozvařená (čímž máme guláš zahuštěný) – to je asi tak 2,5 hodiny. Nebo můžeme dát (přikrytý pokličkou) do trouby. Při vaření kontrolujeme, zda je maso dost podlité, v případě potřeby dolijeme vodu (ale pozor, nepřelijeme!!) Jo, a nezapomeneme přidat taky štipec osobního kouzla☺. Hotový guláš ozdobíme kolečky cibule, proužky zeleninové papriky a zelenou petrželkou. Podáváme s chlebem. Ještě lepší je druhý den (pokud tedy vydrží...)

Občas (z důvodu nedostatku či přebytku některých ingrediencí) dělám i jiné guláše – které moji strážníci nenazývají guláš, ale říkají jim perkelt nebo ragú – někdy, když je syn otrávený, že to nebude onen tradiční oblíbený guláš, mluví hanlivě o eintopfu... Ale i ony mají své kouzlo, například takový:

Fazolový guláš, u nás doma nazývaný jednoduše

Koubojské fazole

Ingredience: asi ¾ kg mletého masa (směs hovězího a vepřového), 1 větší cibule, 4 stroužky česneku, 2 červené zeleninové papriky, 2 lžice sádla nebo 3 lžice oleje, 1 nožička ostřejší klobásy (nemusí být), 2 plechovky fazolí ve slaném nálevu (po 400 g), lžice sladké papriky, podle chuti (dávám takovou větší špetku) pálivé papriky, lžice kečupu, lžice worcesterové omáčky, sůl, pepř

Postup: Nejlépe se vaří na velké pánvi. Na tuku zpěníme drobně nakrájenou cibuli, po chvíli přidáme česnek nakrájený na jemné plátky. Když cibule začne zlátnout, vložíme mleté maso, osolíme a mícháme tak dlouho, až se rozdrobí na malé kousky. Pospeme sladkou mletou paprikou, jen tak prohodíme, aby se paprika nepřipálila a podlijeme vodou (aby bylo maso potopené). Pak přidáme pokrájenou papriku, na půlkolečka nakrájenou klobásu, kečup, worcester, propláchnuté fazole a dusíme asi 15 minut pod pokličkou. Poté dochutíme solí, pepřem a pálivou paprikou. Hotovo za půlhodinku! Podáváme s chlebem, pokud máte rádi tortillu, vytvoříte rázem z kovbojských fazolí fazole gauchové.

Z Yalaška od tetičky mého tatínka mám recept na

Černý houbový guláš

Ingredience: asi ¾ kg masa na guláš (naplň hovězí a vepřové), 3 cibule, olej nebo sádlo, 2 hrsti sušených tmavých hub (suchohřibů, kovářů, kozáků nebo křemenáčů) předem namočených ve vodě, 200 ml černého piva, 2 krajíce černého chleba, 4 kuličky pepře, kmín, bobkový list, česnek, sůl.

Postup: Na rozehrátém sádle osmahneme do tmava (pozor, nespálit!) nadrobno nakrájenou cibuli, přidáme maso, které zprudka opečeme ze všech stran, teprve pak osolíme. Dále následuje koření a houby, vše podlijeme pivem a dolijeme vodou či vývarem, aby maso bylo těsně zalité. Do toho rozdrobíme chleba a vše necháme přikryté pomalu dusit. Jakmile je maso měkké a tekutina zredukovaná, máme hotovo. Podáváme s chlebem nebo knedlíky všeho druhu.

Pokud máte více čerstvých hub, můžete klidně maso vynechat – jak to většinou dělali na chudém Valašsku.

Guláš „co dům dal“ neboli

Guláš drátenický

Ingredience: asi 300 g různých kousků masa (hovězí, vepřové, drůbeží, zvěřinové – zkrátka co doma zbyde), 40 g sádla, 4 cibule, 200 g měkké klobásy, 200 g brambor, mletá paprika, mletý pepř, sůl, 1 lžice rajčatového protlaku, majoránka.

Postup: Na sádle zpěníme drobně nakrájenou cibuli a pak přidáme maso. Orestované zaprášíme mletou paprikou, krátce opečeme, osolíme, okořeníme a přidáme oloupanou na kolečka pokrájenou klobásu. Maso pustí šťávu, kterou vydusíme na tuk. Tehdy přidáme brambory nakrájené na kostky, protlak a dusíme za občasného promíchání doměkka. Nakonec přidáme majoránku a utřený česnek dle chuti. Podáváme s chlebem nebo ve vydlaném bochníku chleba.

Tak co, vybrali jste si? Dobrou chuť! Vám přeje Slávka

Šibřinky

Únor, jak už bylo řečeno dříve, je měsícem naprosto nevyzpytatelným. Nejen co se počasí týče. On totiž začíná v době masopustu – v době, která je časem nezřízeného veselí, různých her, průvodů, balů a taškařic. Tento bezstarostný čas ovšem končí masopustním úterkem, po němž následuje Popeleční středa, jež je začátkem velkého čili předvelikonočního půstu – ten je čtyřicetidenní se šesti nedělemi (ty se do půstu nezapočítávají, nejsou postními dny).

A popeleční středa většinou připadne na některou středu únorovou. Takže únor je opravdu rozporuplný. Vraťme se ještě k tomu masopustu. Období plesů, karnevalů a šibřinek.

Ano, čtete dobře: ŠIBŘINKY. Že to slovo neznáte? No, ono se už v současnosti asi (skoro) vůbec nepoužívá. Tak abyste byli v obraze:

Internetový slovník současné češtiny uvádí, že šibřinky je podstatné jméno pomnožné, rodu ženského a vykládá ho jako „masopustní maškarní zábava“. Od poloviny 60. let 19. století po několik desetiletí to však bylo pojmenování sokolské (a pouze sokolské!) taneč-ní zábavy – nečlenové Sokola na ně ani nesměli.

Když zakladatel Sokola Jindřich Fügner uspořádal 25. února roku 1865 první sokolský maškarní ples, pojmenoval ho na radu svého přítele doktora Miroslava Tyrše šibřinky.

Tyrš si tohoto (v té době neužívaného) slova všiml v Jungmannově slovníku, kde se psalo, že šibřinky jsou frašky, šašky a žerty, a že tohle slovo lze najít i v Komenského Labyrintu světa. (Tam však jsou šibřinky použity ve významu podvod či šizení, což Tyrš nevěděl.)

Ostatně vlastenečtí sokolové asi neznali ani skutečný původ slova šibřinky. Podle jejich názoru se jednalo o starý český výraz, odvozený od napodobení vrabčího hlasu – švitoení, jakéhosi čimrání, možná břínkání... což zase evokuje veselost, uvolněnost, rej... no, jen si představte, když se někde sletí hejno vrabců, co je to za rozruch!

A určitě by se čeští sokolové na šibřinkách tolik neveselili, kdyby zjistili, že původ slova označujícího jejich vlastenecký bál tkví s velkou pravděpodobností v němčině – pochází zřejmě ze slova Schabernack, které má význam škodolibý žert či posměšný kousek.

Krásnou zábavu, ať už na šibřinkách nebo jinde,
Vám přeje Slávka Michálková

čtete ještě

Školní kolo olympiády z PSK **Str. 1**

Čeština je to, co mě baví

Lyžařský výcvikový kurz **Str. 2**

Setkání nadaných žáků

Středobody Zuzany Hejlové **Str. 3**

Což takhle dát si... guláš? **Str. 4**

Školní kolo olympiády z psychologie

Ve čtvrtek 12. února 2026 proběhlo školní kolo Olympiády z psychologie na téma „JSME JINÁ GENERACE?“. Z třídních kol postoupilo 8 žákyň a 1 žák třetích ročníků oboru Praktická sestra a Zdravotnické lyceum.

Zpracované prezentace, samotný projev i kontakt soutěžících s publikem byl na vysoké úrovni a porota vybrala 3 žákyně, které postoupily do regionálního kola soutěže. Na prvním místě se umístila Zuzana Štěpánová ze třídy 3. AZL, na druhém místě Sofie Hiuler ze třídy 3. BZL a 3. místo obsadila Tereza Mašátová ze třídy 3. CPS.

Všechny tři soutěžící nás budou reprezentovat v regionálním kole soutěže, které proběhne 19. 3. 2026 u nás na škole v Plzni. Držíme palce!

SZŠVOŠ

Mgr. Markéta Kuchařová, DiS.,
vedoucí PK PSK

Lýžařský výcvikový kurz

je tradičně mezi žáky velmi oblíbená akce. Proběhla i v tomto školním roce za účasti žáků 1. ročníků všech oborů.

První skupina vyrazila na kurz hned po vánočních prázdninách. Bylo to velmi příjemné prodloužení volných dní... a navíc k tomu ještě jeden bonus – Šumava žáky přivítala přírodním sněhem a pěkně štiplavým mrazem, zkrátka počasím, jaké k „lyžáku“ patří (a které v posledních letech bylo spíše vzácností). Kolegyně Markéta Lišková, jedna z instruktorek, zhodnotila kurz:

První ročníky Střední zdravotnické školy oborů Praktická sestra, Masér a Zdravotnický laborant letos v lednu absolvovaly tradiční lyžařský kurz na Šumavě. Ubytování v hotelu Stella na Špičáku poskytlo skvělé zázemí pro celotýdenní sportovní program i odpočinek.

Počasí bylo sice mrazivé, ale díky tomu panovaly ideální podmínky pro lyžování. Studenti pilně trénovali techniku na sjezdovkách areálu Špičák a i přes nízké teploty si kurz naplno užili.

Velkou pochvalu si zaslouží také výborná strava v hotelu, která všechny spolehlivě zahřála a dodala energii do dalších aktivit.

Kurz proběhl v přátelské atmosféře a studenti si odnesli spoustu nových zážitků i sportovních dovedností.

Jak si žáci užívali lyži i snowboardu, zachytila Markéta na fotografiích:

Čeština je to, co mě baví!

Nad neustálým rozšiřováním slovní zásoby o výrazy pocházející z angličtiny kroutí mnoho lidí hlavou (já taky). Prý je to téměř všude na světě podobné – a ve skutečnosti jsme na tom ještě docela dobře. Třeba němčina je tímto jevem zasažena daleko víc.

Přejímání anglických slov často celkem pochopitelné důvody – jde hlavně o situace, kdy pro danou věc pojem v češtině zatím neexistuje a potřebovali bychom ho. Neustále se objevují třeba různé nové technologie, které české názvy nemají. Když o nich ale mluvíme, musíme je nějak pojmenovat.

Přival cizích slov není doménou posledních desetiletí, jak se nám zdá, v historii se to dělo neustále. Například příchod Cyrila a Metoděje, kteří do našich končin přinesli novou víru a písmo, obohatil slovník o pojmy jako třeba kostel, modlitba nebo škola – všechna tato slova mají svůj původ v jiných jazycích.

Alternativou k přejímání anglických výrazů by mohlo být vytváření nových českých slov. O něco podobného se pokoušeli už národní obrozenci, jenže velkým úspěchem se jejich snaha nesetkala. S „nosochistoplenami“ a „klapkobřinkostroj“ to nejspíš nevzali za úplně správný konec.

Výskyt cizích slov ale není jedinou změnou, se kterou se musí současná čeština vyrovnávat. Každý jazyk se v průběhu času vyvíjí, a tak se přirozeně upravuje podle potřeb lidí, kteří jím hovoří. Pamatujete se například na přechodníky? Jak se nás jimi ve škole natrápili? A slyšeli jste někoho, kdo by je dnes v mluvené řeči použil?

Nebo takové slovo „bychom“. Další potížiště v české mluvě. Dokonce i tak vzdělaný pán, jakým je bývalý premiér Petr Fiala, který mluvil velmi spisovně, používal výhradně slovo „bysme“. Všimli jste si toho také? Takže možná dojde k tomu, že zkrátka budou přípustné oba tvary (a že vám textový editor po napsání „bychom“ toto slovo podtrhne modrou tečkovanou čarou a v komentáři doporučí, abyste namísto archaického „bychom“ použili současné „bysme“!).

A co takové tykáni? Občas slychám od svých známých, zaměstnaných ve filiálkách zahraničních firem, že jejich zaměstnavatelé podle amerického vzoru vyžadují na pracovišti tykáni. Prý to pomáhá navodit na pracovišti přátelskou atmosféru. Což se zajíždá především těm, kteří jako většina lidí ví, že angličtina mezi tykáním a vykáním nerozlišuje.

Ovšem na rozdíl od většiny vědí navíc, že anglické zájmeno „you“ ve skutečnosti vyjadřuje právě vykání. Že Angličané byli v minulosti natolik zdvořilí, že vykali všem. Tykáni se objevovalo pouze ve staré angličtině (přibližně 5. až 11. století, v období Anglosasů) a bylo postaveno na zájmenu þū [thou]]. Takže plošné zrušení vykání snad nehrozí.

A jak to dopadne s dalšími hypotetickými změnami, které by jistě potěšily zejména školáky?

Opakovaně se například objevují debaty o tom, zda by nebylo vhodné zrušit rozlišování tvrdého a měkkého písmene „i“. Zdá se mi, že by to vedlo spíš ke zmatení. V případě sloves nebo přídavných jmen by například nebylo možné snadno rozlišit rod, a tak by čtenář musel na základě kontextu hádat, o kom nebo čem se právě hovoří.

Nebo by nastal problém s homonymy, kde o významu rozhoduje právě pouze ono nenápadné „i“ a „y“. Když se to celé generace našich babiček zvládly naučit (a jak dobře naučit!), určitě to zvládneme i my. Podobné stížnosti totiž většinou přicházejí od lidí, kterým se moc učit nechce.

Totéž (ano, slovo totéž se už taky používá jen zřídka!) je případ interpunkce ve větách. Používat čárky mezi větami podobně kreativním způsobem, jakým to dělá angličtina, by se mnohým asi líbilo, avšak v češtině by nefungovalo. Nesprávné umístění čárky ve větě může zcela změnit kontext. Představte si třeba větu „Jezte, děti!“ bez čárky – rázem jsou z Čechů kanibalové. A pokud by k podobnému omylu došlo třeba ve smlouvě nebo jiném právním textu, komplikace by na sebe nenechaly dlouho čekat.

Jazyk by pro nás měl být hlavně nástroj, jak se spolu porozumět. Že se vyvíjí, je úplně normální. Všechny změny by ale měly sloužit k tomu, aby nám komunikaci usnadnily.

A teď se zeptáte, proč takové sáhodlouhé pojednání o češtině. Chtěla jsem jen vzpomenout, že na 21. února připadá svátek, který není příliš v povědomí: Mezinárodní den mateřského jazyka. Tento den je připomínkou toho, že na světě existuje kolem 7 tisíc jazyků, z nichž polovina je ohrožena zánikem. Doufejme, že čeština nikdy nebude mezi nimi!

Náš mateřský jazyk nás provází od dětství a postupně se díky němu učíme nejen komunikovat, ale také myslet a vnímat svět kolem sebe. Je to jazyk bohatý, melodický a plný jemných významových odstínů, které umožňují vyjádřit maličkosti i složité myšlenky. Pro rodilé mluvčí je mnohé samozřejmé... Teprve tehdy, když se pokusíme vysvětlit češtinu někomu, kdo ji nezná, si uvědomíme, jak je komplikovaná. Ale i jedinečná. Přesto je to jazyk, který nám zní nejpřirozeněji, v němž se smějeme, přemýšlíme i sníme. A i když se vyvíjí a mění, zůstává pevným bodem, který nás spojuje s našimi kořeny, rodinou i domovem.

Z různých zdrojů nastudovala Slávka Michálková

Setkání nadaných žáků naší školy

Dne 2. 2. 2026 se uskutečnilo setkání žáků se zájmem i o jiné aktivity, než je školní učení. Milým hostem byla paní Mgr. Adja Helena Marie, krajská koordinátorka podpory nadání v Plzeňském kraji. Po skončení setkání jsme společně hovořily o dalších možnostech podpory nadaných žáků na naší škole.

Čtyři studentky ze třídy 4. LAA přednesly svoje prezentace, se kterými se umístily na předních místech na celostátní konferenci StudentLab. Všichni jsme byli nadšeni nejenom odbornou stránkou sdělení, ale i způsobem, kterým prezentace děvčata připravila. Jejich kreativita a IT znalosti s využitím AI proměnily teoretická témata v zážitek připomínající filmový příběh.

Dále vystoupily naše dvě ambasadorky Go Higher; ostatním přiblížily fungování této komunity a její podporu nadání. Při diskusi jsme všichni odpovídali na dotazy týkající se právě aktivit RRA, Dressup, Plzeňského kraje, ale i naší školy. Diskuse vedla i k vysvětlení pojmu nadaný žák, jinakost, dvojí výjimečnost, ale i psychologická a pedagogická podpora, kterou naši žáci mohou využít.

Mgr. Martina Lišková

Středobody Zuzany Hejlové v Galerii Mezi

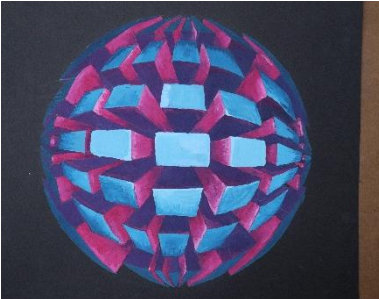
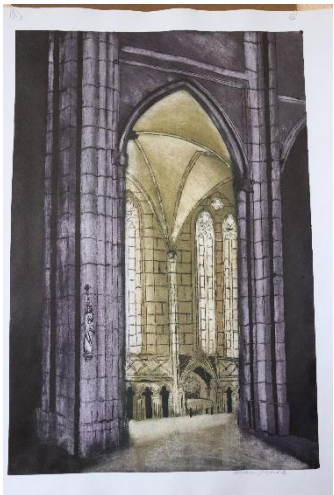
Trochu netradičně, v pátek 8. 2. odstartovala letošní třetí výstava v Galerii MEZI – Středobody Markéty Hejlové. Tahle značně nápadná studentka 1. BZL třídy toho má v umění za sebou už dost. Není divu. Její rodinné prostředí – a víc neprozradíme – ji vede po umělecké cestičce vlastně celý život. A tak nepřekvapí, že kromě malování si ještě velmi rozumí s černobílými klávkami klavíru.

Řekli jsme – černobílá? Tak tahle „tužková“ kombinace barev se objevuje i v rozměrnějších kresbách Markéty Hejlové. Obdivujeme části staveb reálných i po snu vonících nebo jednu úchvatnou gotickou katedrálu viděnou prostřednictvím okna! Toto okno zcela postačuje, abychom poznali nejen gotický sloh, ale i velký obdiv autorky ke kráse architektury, k dokonalosti stavebního umění kohosi, koho už lidé jménem dávno neznají, ale kolem jehož díla denně měří svůj život.

Vedle architektury nacházíme na obrazech Markéty Hejlové abstrakce. Pověštinou v modré barvě. Od dynamicky pulzujícího terče, přes neklidné vlnění a stabilní vejčité objekty, až po prostor tříšticí a deformující částice, které pozorovatele svádí a klamou. Jak jen to vidět – dovnitř, nebo ven vypuklé? Statické, nebo dynamické? Je to odraz moderního malířství 60. let, abstrakce ve stylu Vasarelyho.

Kreslení ale není jen vážná věc. A proto najdeme mezi vystavenými díly i zcela oddechové, odrazové kousky. Obrázky Karkulky a jejího průvodce Pepy v červených barvách a netradičně veverčím provedení, nás nenechají na pochybách, že tady je smích jistojistě dovolen. A kdo by nemiloval Star Wars?

Tuhle výstavu jsem málem nazvala Mantry. To proto, že do značné míry právě tenhle obrazek je průsečíkem tvorby Markéty Hejlové. Mořští létající tvorové jsou tu dobře patrní (a je úžasné, že někoho napadlo je namalovat!), přesto tvoří jakýsi koberec, obrazec. Utápí se v odstínech modří, tak charakteristické pro výtvarné vyjádření této mladé umělkyně.

Text: PhDr. Ilona Gruberová, Ph.D., foto: Ing. Jaroslava Michálková